

30.11.2016

Ryj/7

§ 305

Projektplan för upphandling av spårvagnar som ersätter de nuvarande låggolvsspårvagnarna

HEL 2016-009808 T 08 00 02

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag godkänna projektplanen för upphandling av spårvagnar som ersätter de nuvarande låggolvsspårvagnarna enligt förslaget från direktionen för affärsverket trafikverket 15.9.2016 utgående från att projektet omfattar högst 20 stycken 27,4 meter långa låggolvsspårvagnar och projektets totalkostnader, reservdelar och reserveringar medräknat, uppgår till högst 61,3 miljoner euro (exkl. moms) i kostnadsnivån för september 2016.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Kristiina Matikainen, stadssekreterare, telefon: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunnan esitys 15.9.2016
- 2 Vaunukaluston kokonaistarve

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Den nuvarande materielen

Den nuvarande spårvagnsmaterielen (122 stycken) i affärsverket Helsingfors stads trafikverks (HST) bruk består av tre olika spårvagnstyper. De är ledspårvagnar med högt golv, renoverade ledspårvagnar med delvis lågt golv och låggolvsspårvagnar. Spårvagnarnas kalkylmässiga drifttid är cirka 40 år.

Av de ledspårvagnar med högt golv (NRV I) som tillverkades under åren 1973–1975 är nu 20 renoverade ledspårvagnar i bruk. HST har

uppskattat att de kan användas i ytterligare cirka tio år. De tio vagnar som inte har renoverats har lagerförts i väntan på fortsatt användning eller skrotning. Dessa kräver en relativt omfattande renovering om de ännu ska användas i passagerartrafik. I fråga om tillgänglighet uppfyller höggolvsspårvagnarna som anskaffats på 1970-talet inte längre den nuvarande anspråksnivån till alla delar.

Av de renoverade ledspårvagnar med delvis lågt golv (MLNRV I/II) som tillverkades under åren 1973–1987 är totalt 52 stycken i bruk. Tack vare mellandelen med lågt golv som installerades i spårvagnarna 2007–2012 uppfyller de kraven för tillgänglig materiel. HST har uppskattat att de här ledspårvagnarna kan användas i ytterligare tio år.

Det finns två typer av spårvagnar med endast låga golv. Av de Variotram-spårvagnar som Bombardier Transportation Finland Oy levererade under åren 1998–2004 är 40 stycken i bruk. De här spårvagnarna präglas av problem som beskrivs senare.

Av de nya Artic-låggolvsspårvagnarna (MLRV III) som Transtech Oy har levererat är 13 stycken i bruk. Två vagnar i den s.k. förserien levererades år 2013 och under åren 2016–2018 levereras 38 vagnar. Erfarenheterna av Artic-spårvagnarna har varit goda. Brukskostnaderna är låga och pålitligheten utmärkt.

Materiel som ersätts med projektplanen

Hållbarheten hos karosserna i de låggolvade Variotram-vagnarna som Bombardier levererade 1998–2004 är svag och vagnarnas drifttid har enligt HST visat sig vara kortare än det avtalade. På grund av brott i karosskonstruktionen och hållbarhetsproblem har HST och Bombardier år 2007 ingått avtalsarrangemang om korrigerande åtgärder och ansvar.

Enligt villkoren i HST:s och Bombardiens avtalsarrangemang kan HST säga upp avtalsarrangemanget om Variotram-vagnarnas användbarhet inte motsvarar det avtalade eller om det kan konstateras att karosskonstruktionen inte kommer att hålla i den avtalade drifttiden på 40 år.

I avtalsarrangemanget ingår ett tioårigt service- och underhållsavtal mellan HST och Bombardier. Bombardiens skyldighet att i enlighet med service- och underhållsavtalet utföra service- och underhållsarbeten på Variotram-spårvagnar går ut 30.4.2018.

HST har sedan år 2015 förhandlat med Bombardier om hållbarhetsproblemen som gäller karosserna i Variotram-spårvagnarna och om alternativ för att lösa problemen. Parterna har haft olika åsikter bl.a. om

slutsatserna av de externa utredningar som HST har låtit utföra om karossernas hållbarhet och om vagnarnas återstående drifttid.

Alternativen enligt vilka HST kan gå till väga är en hävningsprocess enligt avtalsarrangemangen som gäller Variotram-spårvagnarna, eller en förhandlingslösning enligt vilken Bombardier betalar HST en ersättning för att vagnarnas drifttid är betydligt kortare än den avtalade.

Förhandlingarna mellan HST och Bombardier i april–oktober 2016 har resulterat i två alternativ. Enligt båda alternativen slutar trafikeringsenheten med Variotram-vagnar i Helsingfors senast i början av 2020-talet. HST kommer inte att förlänga underhållsavtalet om användning av Variotram-vagnar. HST har inte heller förutsättningar att fortsätta trafikeringsenheten med Variotram-vagnar så att HST själv ansvarar för underhållet.

HST har för avsikt att uppnå en förhandlingslösning med Bombardier där Bombardier ersätter Variotram-vagnarnas betydligt förkortade drifttid. Om en förhandlingslösning inte kan uppnås i november kommer HST att inleda en process för att häva avtalet och kräva de säkerheter som ställts för Variotram-vagnarna.

Förslag från affärsverket trafikverket

Direktionen för affärsverket trafikverket föreslår 15.9.2016 att projektplanen för upphandling av spårvagnar som ersätter de nuvarande Variotram-låggolvsspårvagnarna godkänns. Texten om ärendet på affärsverket trafikverkets föredragningslista ingår i bilaga 1 och promemorian om helhetsbehovet av vagnmateriel i bilaga 2.

Projektbeslutet som nu fattas utgör förberedelser för alternativet enligt vilket Variotram-vagnarna måste tas ur trafik.

HST har ett gällande trafikeringsavtal med HRT om spårvägstrafiken i Helsingfors. Avtalet går ut år 2024. HST har förhandlat med HRT om att använda spårvagnarna som är föremål för upphandling i trafiken som HRT beställer under vagnarnas drifttid. HST behandlar det exakta innehållet i spårvagnsupphandlingen innan direktionen för affärsverket trafikverket fattar beslutet om vagnupphandlingen.

Behovet att förnya och utöka materielen

HST förbereder sig för att användningen av Variotram-vagnarna upphör helt och hållet under första hälften av år 2018 då underhållsavtalet går ut. En lösning enligt vilken användningen av vagnarna upphör i fas är också möjlig.

Det är möjligt att i övergångsfasen använda den gamla ledspårvagnsmaterielen som reservmateriel så att skrotningen av 20 ombyggda hög-

golvsvagnar skjuts upp till mitten av 2020-talet. Med hjälp av den här lösningen kan materielbehovet inom Helsingfors spårvägstrafik täckas fram till första åren av 2020-talet. Materielbehovet inom Helsingfors spårvägstrafik år 2020 är totalt 112 vagnar.

Materielbehovet som orsakas av att Variotram-spårvagnarna tas ur bruk uppfylls genom att nya spårvagnar upphandlas och gammal led-spårvagnsmateriel används som reservmateriel. Direktionen för affärsverket trafikverket föreslår att högst tjugo 27,4 meter långa låggolvsspårvagnar upphandlas. I den ersättande upphandlingen är det möjligt att använda villkoren om optionsupphandlingar i det gällande upphandlingsavtalet med Transtech Ab.

Syftet med projektplanen är att den totala mängden materiel och mängden reservmateriel i spårvägstrafiken i Helsingfors minskar i jämförelse med nuläget och att användningsgraden för materielen förbättras. Då mängden materiel som upprätthålls är mindre minskar underhållskostnaderna och behovet att utveckla depåerna.

HST:s tillgängliga materiel räcker i övergångsfasen till att trafikera alla turer under normala förhållanden. Då vagnarna som ersätter Variotram-spårvagnarna har levererats är hela materielen tillgänglig. Tillgängliga höggolvsvagnar används i fortsättningen endast som reservmateriel för undantagssituationer.

Med tanke på materielleveransen är 15 nya vagnar/år en optimal takt. Leveransen av den första vagnen har schemalagts till år 2018 och hela serien med 20 vagnar är enligt planerna i trafik i slutet av 2019.

Projektplanens maximipris och finansieringen av projektet

HST har utifrån marknadskännedom och priser och villkor i nuvarande avtal uppskattat vagnarnas pris till 2,5 mn euro/vagn. Dessutom orsakar de behövliga reservdelsbackarna kostnader på cirka 3,0 mn euro. Projektplanens reservering för tilläggsarbeten är 5 %.

Totalkostnaderna för vagnupphandlingen beräknas uppgå till 61,3 mn euro som omfattar följande:

- Grundpris (20 vagnar) 54,3 mn euro
- Reservering för tilläggs- och ändringsarbeten 2,7 mn euro
- Reservdelar 3,0 mn euro
- Egna projektkostnader 0,2 mn euro
- Ränta under byggtiden 1,1 mn euro

Totalt 61,3 mn euro

I affärsverket HST:s investeringsprogram för åren 2017–2026 som ingår i stadsstyrelsens förslag till budget 2017 finns reserveringar för upphandling av nya spårvagnar som ersätter Variotram-spårvagnarna åren 2017–2019 på totalt 61,3 mn euro. Det är möjligt att finansiera projektet med anslag som upptagits för åren 2017–2019 på momenten "Kronobroarna, spårvagnar" (totalt 21,5 mn euro) och "Innerstadsvagnar, spårvagnar" (totalt 39,9 mn euro).

Investeringen finansieras med lånefinansiering och betalas med trafikeringsersättningar som fås enligt det gällande trafikeringsavtalet med HRT. Helsingfors stad deltar årligen i täckandet av de trafikeringskostnader som investeringen orsakar för HRT genom HRT:s betalningsandel som erläggs enligt användning.

Stadsstyrelsens ställningstaganden

Stadsstyrelsen konstaterar att målet i förhandlingarna med Bombardier Transportation Finland Oy är en för staden ändamålsenlig och ekonomiskt förnuftig lösning.

Stadsstyrelsen anser att upphandlingen av nya spårvagnar är motive-rad för att det ska finnas tillräcklig materiel då Variotram-vagnarna tas ur bruk under de närmaste åren. Stadsstyrelsen anser det som ändamålsenligt att HST med omsorg utreder möjligheterna att utnyttja optio-nerna i avtalet om upphandling av låggolvsspårvagnar med Transtech Oy i upphandlingen av materielen i det här sammanhanget.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Kristiina Matikainen, stadssekreterare, telefon: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunnan esitys 15.9.2016
- 2 Vaunukaluston kokonaistarve

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

För kännedom

HKL

30.11.2016

Ryj/7

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 14.11.2016 § 1015

HEL 2016-009808 T 08 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä hankesuunnitelman nykyiset matalalattiaraitiovaunut korvaavista raitiovaunuista liikennelaitos –liikelaitoksen johtokunnan esityksen 15.9.2016 mukaisesti siten, että hanke käsittää enintään 20 kappaletta matalalattiaisia 27,4 metriä pitkiä raitiovaunuja ja hankkeen kokonaiskustannus, jossa on otettu huomioon varaosat ja varaukset, on yhteensä enintään 61,3 miljoonaa euroa (ilman alv) kustannustasossa 9/2016.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) 15.09.2016 § 153

HEL 2016-009808 T 08 00 02

Päätös

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta esitti kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi hankesuunnitelman uusien raitiovaunujen nykyiset matalalattiaraitiovaunut korvaavien raitiovaunujen hankkimiseksi seuraavasti:

- Hankitaan enintään 20 kappaletta matalalattiaisia 27,4 metriä pitkiä raitiovaunuja
- Hankkeen kokonaiskustannus, jossa on otettu huomioon varaosat ja varaukset, on yhteensä enintään 61,3 miljoonaa euroa (ilman alv) kustannustasossa 9/2016.
- Hanke toteutetaan niin, että raitiovaunut tulevat liikenteeseen 2018 alkaen ja kaikki vaunut vuoteen 2019 mennessä.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

30.11.2016

Ryj/7

Ollipekka Heikkilä, kehittämispäällikkö, puhelin: 310 35499
ollipekka.heikkila(a)hel.fi